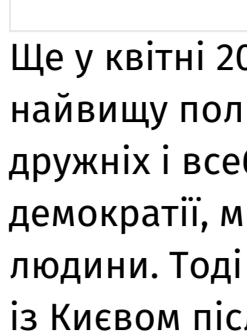
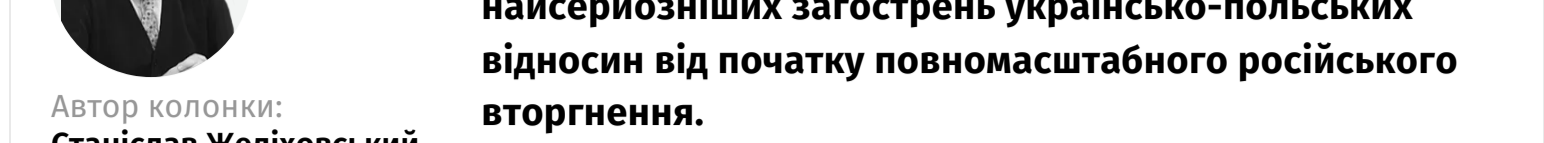

Орден розбрату: як Україна і Польща опинилися перед найгострішою кризою останніх років

Автор колонії: Станіслав Желізовський

Рішення президента Польщі позбавити Володимира Зеленського ордена Білого Орла стало одним із найсерйозніших загострень українсько-польських відносин від початку повномасштабного російського вторгнення.

Ще у квітні 2023 року тодішній президент Польщі Анджей Дуда вручив Зеленському найвищу польську державну нагороду за визнання видатних заслуг у поглибленні дружніх і всебічних відносин між двома країнами, розвиток співпраці в ім'я демократії, миру й безпеки у Європі, непохитність у захисті невід'ємних прав людини. Тоді цей жест символізував безпрецедентний рівень солідарності Варшави із Києвом після російського нападу.

Через три роки орден, який став знаком історичного зближення українського та польського народів, перетворився на предмет найгострішої політичної суперечки. Детальніше читайте в ексклюзивній колонії для **24 Каналу**.

ДО ТЕМИ: ["Це істерика": історик вказав на цікавий нюанс у конфлікті Польщі та України](#)

Заполітизована історія

Причиною рішення Кароля Навроцького стало надання Президентом України Володимиром Зеленським одному з підрозділів Сил спеціальних операцій ЗСУ почесного найменування "імені Героїв УПА".

Читайте більше перевірених новин [Додайте 24 Канал у вибрані джерела в Google](#) [Додати](#)

У Києві пояснювали цей крок необхідністю збереження історичних традицій українського війська та наголошували, що для сучасних українських військових УПА насамперед є символом боротьби проти радянської імперської політики. МЗС України окремо підкреслювало, що це рішення не було спрямоване проти польського народу, а суперечки щодо минулого не повинні руйнувати стратегічне партнерство двох держав у протистоянні спільному ворогу – Росії.

Втім, у Польщі цей крок викликав майже одностайну критику. Проти рішення Зеленського виступили не лише політики правого спектра – члени "Права і Справедливості" та "Конфедерації", – але й представники урядового табору на чолі з Дональдом Туском, а також польські державні інституції, відповідальні за історичну політику.

Причина такого консенсусу зрозуміла, оскільки для значної частини польського суспільства УПА залишається передусім символом Волинської трагедії та збитв польського цивільного населення в роки Другої світової війни. Саме тому питання історичної пам'яті є одним із найбільш чіпких аспектів українсько-польського діалогу, навіть попри безпрецедентний рівень співпраці після початку великої війни у 2022 році.

Сам Навроцький, пояснюючи своє рішення, наголосив, що "існують межі, яких у польсько-українських відносинах переходити не можна". Водночас він спеціально підкреслив, що позбавлення Зеленського ордена не означає відмови Польщі від підтримки України у війні проти Росії та не змінює стратегічного напрямку польської політики безпеки.

Попри емоційний характер дискусії навколо УПА, було б помилкою розглядати цю історію виключно через призму минулого. Вона дедалі більше стає частиною сучасної польської політичної боротьби.

Показово, що першою ідею **позбавлення Зеленського ордена Білого Орла** публічно висунула ультраправа "Конфедерація". Її представники не лише вимагали такого кроку, але й закликали до жорсткішого перегляду політики підтримки України – аж до обмеження окремих форм військової допомоги.

Згодом ця вимога фактично була реалізована Каролем Навроцьким – державним лідером, який прийшов до влади за підтримки партії "ПіС".

Такий розвиток подій демонструє, що тема України дедалі більше стає **інструментом боротьби за правий електорат**. Особливо важливим цей процес є в контексті парламентських перегонів 2027 року.

Останні тенденції показують **зростання підтримки правого крила польської політики**. Є прогнози щодо формування після виборів парламентської більшості "ПіС" разом із "Конфедерацією" (або з двома "Конфедераціями"). У таких умовах жорстка позиція щодо історичних питань й українсько-польських відносин стає одним із ключових елементів передвиборчої конкуренції.

Саме тому рішення Навроцького можна трактувати не лише як реакцію на конкретний крок Києва, а й як сигнал польському правому виборцю, що новий президент готовий займати більш конфронтаційну позицію щодо України, аніж це робив його попередник Анджей Дуда.

Політична пастка для Туска

Рішення Навроцького має значення не лише для українсько-польських відносин. Воно також **відкриває новий фронт внутрішньополітичної боротьби в самій Польщі**.

Ключовим питанням залишаються юридичний та політичний аспекти набуття чинності рішення про позбавлення ордена Білого Орла. Адже такий крок потребує контрасигнації прем'єр-міністра. У такому випадку Дональд Туск опиняється в надзвичайно складній ситуації.

Якщо глава польського уряду поставить свій підпис під рішенням Навроцького, він фактично **розділить політичну відповідальність за один із найжорсткіших символічних кроків у відносинах із Києвом** від початку повномасштабної війни Росії проти України. Це може викликати критику частини проукраїнськи налаштованого польського суспільства, а також міжнародних партнерів, для яких українсько-польське партнерство залишається важливим елементом безпеки східного флангу НАТО.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ [Є загроза: бізнес Польщі б'є на сполох через скандал між Києвом та Варшавою](#)

Водночас відмова підтримати рішення президента, ймовірно, матиме значні політичні ризики. Навроцький та пов'язаний із ним правоконсервативний табір зможуть звинуватити уряд в нехтуванні польською історичною пам'яттю та інтересами родин жертв Волинської трагедії. У передвиборчій атмосфері така позиція може стати для "ПіС" та "Конфедерації" додатковим інструментом мобілізації власного електорату.

Саме тому рішення Навроцького можна розглядати не лише як відповідь на суперечливий крок української влади, але й як вміло сконструйовану політичну пастку, в якій будь-яке рішення уряду матиме власну ціну.

Позиція Туска демонструє всю складність його становища.

- З одного боку, польський прем'єр не приховував критичного ставлення до рішення Києва щодо найменування підрозділу на честь "Героїв УПА", наголосуючи на необхідності поваги до польської історичної чутливості.
- З іншого – він послідовно застерігає від перетворення історичної суперечки на масштабну політичну кризу.

Ще після рішення Навроцького позбавити Зеленського ордена Білого Орла Туск заявив, що "конфлікт між Польщею та Україною тішить Путіна і шокує наших союзників". Згодом він ще жорсткіше оцінив подальшу ескалацію, назвавши заглиблення польських та українських політиків у цей конфлікт "стратегічною помилкою", через яку обидві сторони можуть втратити в економічному, геополітичному і репутаційному вимірах.

Фактично **Туск опинився між двома політичними полюсами**. Усередині країни він змушений зважати на суспільну чутливість щодо Волинської трагедії та тиск з боку правоконсервативної опозиції, яка дедалі активніше використовує українську тематику у передвиборчій боротьбі. Заразом він усвідомлює значення стратегічного партнерства із Києвом для безпеки Польщі, східного флангу НАТО та стабільності усього регіону.

Швидка відповідь Зеленського

Київ не залишив рішення польського очільника без відповіді. Вже наступного дня Президент України Володимир Зеленський повідомив, що відправив орден Білого Орла назад до канцелярії президента Польщі, опублікувавши фотографію з відділення поштового оператора і демонструючи публічний характер цього жесту.

Український керівник не обмежився лише поверненням нагороди. У своїй заяві він фактично поставив під сумнів моральну логіку рішення Варшави, нагадавши, що орден Білого Орла свого часу залишався серед відзнак, якими були нагороджені такі суперечливі постаті, як російська імператриця Катерина II, італійський диктатор Беніто Муссоліні і колишній канцлер Німеччини Герхард Шредер, поставивши питання про послідовність застосування моральних критеріїв у польській політиці пам'яті.

Водночас Зеленський намагався уникнути остаточного розриву. У своєму зверненні він окремо наголосив на вдячності польському суспільству за допомогу після російського вторгнення та підкреслив, що Україна залишається відкритою до діалогу щодо складних сторінок спільної історії.

Втім, сама форма відповіді засвідчила важливу зміну. Якщо раніше Київ здебільшого намагався пом'якшувати історичні суперечки із Польщею, зважаючи на стратегічну необхідність підтримки Варшави, то нинішня реакція демонструє готовність українського керівництва публічно захищати власне бачення історичної політики навіть ціною дипломатичної конфронтації.

Однак одним з найважливіших наслідків рішення Кароля Навроцького стала демонстрація внутрішньої єдності в Україні. Леонід Кучма, Віктор Ющенко і Петро Порошенко – президенти, які представляють різні політичні епохи та різні бачення розвитку держави, – також вирішили на знак солідарності відмовитися від своїх орденів Білого Орла.

Особливо символічним є те, що саме за часів Кучми та Ющенка були зроблені ключові кроки українсько-польського історичного примирення разом із польськими лідерами Александром Квасневським і Лехом Качинським. Тому їхній протест демонструє не заперечення необхідності історичного діалогу, а переконання, що нинішня криза не повинна руйнувати фундамент стратегічного партнерства.

Водночас скандал навколо ордена продемонстрував, що **критичне ставлення до рішення Навроцького існує і в самій Польщі**. Група відомих польських громадських діячів зареєструвала петицію про нагородження Володимира Зеленського Громадянським Орденом Майбутнього як символічну відповідь на рішення президента Польщі.

Автори звернення наголосили, що орден Білого Орла у 2023 році був знаком визнання не лише особисто Зеленського, а й усього українського народу, який захищає безпеку Європи. Вони також застерegli від використання Волинської трагедії як інструмента внутрішньої політичної боротьби напередодні парламентських виборів та наголосили, що історичний діалог не повинен руйнувати солідарність, яка виникла між українцями і поляками після початку повномасштабної російської агресії.

Чи можливий вихід із кризи?

Сьогодні перед Києвом і Варшавою стоїть непросте завдання – знайти баланс між чесною розмовою про складні сторінки спільної історії та необхідністю зберегти стратегічне партнерство в умовах російської агресії.

Одним із ключових елементів виходу з нинішньої кризи може стати повернення до системної роботи спільних історичних механізмів – продовження діалогу між істориками, ексгумації жертв Волинської трагедії та пошуку взаємоприйнятних підходів до найбільш чіпких питань минулого.

Не менш важливим є політичне усвідомлення того, що різне бачення історії не повинно автоматично руйнувати спільну співпрацю у сфері безпеки. Саме на цьому акцентував Туск, застерігаючи, що справжня "лінія фронту проходить в іншому місці".

Найнебезпечнішим сценарієм залишається перетворення історичної пам'яті на інструмент внутрішньої політичної боротьби. У такому випадку кожна нова суперечка про номінує ризиком ставати кризою двосторонніх відносин, **головним вигодонабувачем якої буде Кремль**.

Історія з орденом Білого Орла виявилася значно ширшою, аніж суперечка навколо однієї державної нагороди. Вона стала проявом глибших проблем українсько-польського діалогу – різного сприйняття історії, внутрішньополітичної конкуренції та боротьби за суспільні настрої. Головне випробування для Києва і Варшави полягає у тому, чи зможуть вони не дозволити цим суперечностям зруйнувати стратегічне партнерство, яке після 2022 року стало одним із ключових факторів безпеки Центрально-Східної Європи.

Колонка є особистою думкою автора, редакція 24 Каналу може не поділяти її.

Якщо ви профі у своїй справі і хочете, щоб ваша колонка з'явилася на нашому сайті – напишіть нам на скриньку s.mindzhosa@24tv.com.ua

Пов'язані теми:

новини політики **володимир зеленський** **новини польщі**

кароль навроцький

орден розбрату

українсько-польські відносини

польська політика безпеки

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

українська економіка

українська політика

українська дипломатія

українська історія

українська культура

[ВСІ НОВИНИ](#)

[НОВИНИ УКРАЇНИ](#)

[ФОНД 24](#)

[ІГРИ](#)

[АНАЛІТИКА](#)

[24 ОНЛАЙН](#)

[КАБІNET](#)